

Uutiskuva vs. kuvituskuva

– Miten uutis- ja kuvituskuva eroavat toisistaan ja mitä niiden käytöstä tulee tietää?

Ilari Lehtinen

Tekijä(t) Ilari Lehtinen	
Koulutusohjelma Journalismin koulutusohjelma	
Raportin/Opinnäytetyön nimi Uutiskuva vs. kuvituskuva – Miten uutis- ja kuvituskuva eroavat toisistaan ja mitä niiden käytöstä tulee tietää?	Sivu- ja liitesivumäärä
<p>Opinnäytetyön aiheena on kuvituskuvien ja uutiskuvien erot. Työssä selvitetään, miten kuvat eroavat toisistaan, millaista kuvankäsittelyä uutiskuvalle voidaan tehdä ja onko kuvankäsittely hyväksyttävämpää aikakauslehdessä?</p> <p>Työ koostuu teoriaosuudesta, jossa käsitellään kuvajournalismia ja kuvamanipulaatiota. Sen jälkeen analysoidaan yhteensä kymmenen valokuvaa, joista puolet on uutiskuvia ja puolet kuvituskuvia. Kuvista kerrotaan, miten ja missä ne on kuvattu, mistä idea tuli ja miten kuva loppujen lopuksi onnistui.</p> <p>Opinnäytteen tietoperustassa kerrotaan muun muassa, miten valokuvaus on muuttunut aikojen saatossa ja millaisia rajoitteita eri medioissa on kuvien käsittelyyn liittyen. Tietoperustassa käydään läpi myös keskeisiä valokuvaukseen liittyviä käsitteitä, joita käytetään kuvien analysointi -osiossa.</p> <p>Johtopäätöksenä työssä voidaan pitää sitä, että kuvituskuvalla ja uutiskuvalla on suuria eroja. Siinä missä uutiskuvan täytyy olla aina totta, on kuvituskuva fiktiota. Jotta uutiskuvien totuudenmukaisuus säilyy, on kuvankäsittely mediataloissa hyvin rajoitettua. Kuvan valotusta saa säätää, mutta kuvasta ei saa poistaa esimerkiksi henkilön päästä kasvavaa tolppaa, vaikka se ei kuvan sanomaa muuttaisikaan. Aikakauslehdissä kuvien käsittely on vapaampaa ja mallin ihoa saatetaan silotella ja kuvaa manipuloida muutenkin. Kuvituskuva on kuitenkin merkittävä selkeästi, ettei lukija vahingossa oleta, että kyseessä on totuudenmukainen uutiskuva.</p> <p>Opinnäytetyön rakenne on seuraavanlainen. Ensimmäisessä luvussa on johdanto, jossa kerron, miksi valitsin tämän aiheen ja mitkä ovat työn tavoitteet. Toisessa luvussa on teoriaa ja kolmannessa käydään läpi valokuvaukseen liittyviä käsitteitä. Neljännessä luvussa esittelen itse otettuja valokuvia, jotka voidaan jakaa uutiskuviin ja kuvituskuviin. Nämä kuvat on otettu joko vapaa-ajalla harrastusmielessä, työpaikalle tai freelancerina asiakkaalle. Viidennessä luvussa pohdin opinnäytetyön tekoprosessia ja mitä olen oppinut tätä tehdessä.</p>	
Asiasanat valokuvaus, kuvajournalismi, kuvituskuva, uutiskuva, kuvankäsittely, kuvamanipulaatio	

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Miksi valokuva.....	1
1.2	Tavoitteet	2
2	Tietoperusta	3
2.1	Miten valokuvaus on muuttunut.....	3
2.2	Kuvituskuva vs. uutiskuva	4
2.3	Kuvien lavastaminen	5
2.4	Kuvankäsittely mediataloissa	5
2.5	Kuvajournalismi.....	6
2.6	Kuvamanipulaatio	7
2.7	Dokumentaarinen valokuva.....	7
3	Käsitteitä	8
3.1	Filmi	8
3.2	Kenno	8
3.3	Polttoväli	8
3.4	Valotusaika	9
3.5	ISO-herkkyys	9
3.6	Aukko.....	9
3.7	Syvyysterävyys	9
3.8	Objektiivi	10
3.9	Runko	10
3.10	Adobe Camera Raw.....	10
4	Valokuvien analysointi.....	11
4.1	Uutiskuva 1	11
4.2	Kuvituskuva 1	13
4.3	Uutiskuva 2	15
4.4	Kuvituskuva 2	17
4.5	Uutiskuva 3.....	18
4.6	Kuvituskuva 3	20
4.7	Uutiskuva 4.....	22
4.8	Kuvituskuva 4	23
4.9	Uutiskuva 5.....	25
4.10	Kuvituskuva 5	27
5	Pohdinta.....	29
5.1	Mitä opin tätä opinnäytetyötä tehdessäni	29
5.2	Ajatuksia opinnäytetyöprosessista	30
6	Lähteet.....	31

1 Johdanto

Tässä opinnäytetyössä tutkin dokumentaarisia valokuvia sekä kuvituskuvia omien esimerkkieni kautta. Opinnäytetyö on portfoliotyyppinen, eli hyödynnän siinä itse ottamiani valokuvia, joita olen ottanut joko vapaa-ajalla valokuvausharrastukseni parissa, koulussa koulutehtäviä varten tai opintojeni ohella työskennellessäni ensin Adecco Finland Oy:n viestintätiimissä ja vuoden 2018 kesän jälkeen freelance valokuvaajana.

Myöhemmin tässä opinnäytetyössäni näytän useita ottamiani kuvituskuva- ja dokumentaaristyyppisiä valokuvia, joista kerron esimerkiksi:

- Miksi kuva on otettu / miten idea kuvaan syntyi
- Miten kuva on toteutettu
- Miten sitä on jälkikäsitelty
- Mitä olisin tehnyt paremmin, jos olisin ottanut kuvan nyt
- Millaista palautetta kuvasta on tullut

Olen harrastanut valokuvausta vuodesta 2009 lähtien ja valokuvaus on yksi suurimmista mielenkiinnonkohteistani. Haluaisin tulevaisuudessa tehdä töitä valokuvaajana ja ajattelen, että opinnäytetyön tekeminen valokuvaportfoliona voi auttaa eteenpäin urallani.

Aihe on tärkeä, sillä kuvituskuvan ja uutiskuvan ero on merkittävä. Uutiskuva on aina totta, mutta kuvituskuva on fiktiivinen. Suurin osa uutisissa käytettävistä kuvista on dokumentaarisia, mutta kuvituskuvia voidaan käyttää, kun aihe on sellainen, joka on hanakala kuvittaa. Kuvituskuvia näkee usein esimerkiksi koulukiusaamiseen, rikoksiin tai sairauksiin liittyvissä uutisissa.

1.1 Miksi valokuva

Jo vanha sananlaskukin sanoo, että valokuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa. Valokuvauksessa minua kiinnostaa valokuvan mahdollisuudet kertoa tarinaa. Kun kirjoitettuun artikkeliin lisätään yksi tai useampi valokuva, se tuo paljon lisäarvoa jutulle. Mitä olisi esimerkiksi matkareportaasi ilman valokuvia?

Jos valokuvaajan työtä vertaa toimittajan työhön, niin valokuvaajan täytyy päästä aina paikanpäälle, kun taas toimittaja voi tehdä haastattelun esimerkiksi puhelimitse. Se aiheuttaa valokuvaajalle toki myös riskejä, jos hänen täytyy matkustaa esimerkiksi maailman kriisi-alueille. Moni mediatalo käyttää suurten kuvatoimistojen kuvia eivätkä lähetä omaa valokuvaajaansa paikan päälle, mutta jonkun on silti aina oltava tapahtumapaikalla kamera kaulassa.

1.2 Tavoitteet

Tavoitteenani on tässä opinnäytetyössä selvittää, millaisia eroja kuvituskuville ja dokumentaarisilla uutiskuvilla on. Työ on portfoliotyyppinen, joten kerron teorian lisäksi itse otettujen valokuvien kautta näiden kahden kuvatyypin eroista. Tavoitteenani on myös tämän opinnäytetyön kautta selvittää itselleni, miten olen kehittynyt valokuvauksessa ja millaisia asioita täytyy jatkossa ottaa huomioon kun valokuvaan. Haluaisin ottaa opinnäytetyöhöni sekä uudempia että vanhempia kuvia, jolloin parhaassa tapauksessa kuvissa olisi nähtävillä kehittymiseni valokuvaajana. Tämä saattaa olla haasteellista, koska esimerkiksi kaikista työharjoittelupaikoista minulla ei ole ainakaan enää kuvia olemassa.

Vaikka tämä opinnäytetyö on suurimmaksi osaksi itseäni varten, niin toivon että myös tämän työn lukijat saavat hyötyä irti tästä portfolioistani. Parhaassa tapauksessa tämän opinnäytetyön lukija kehittyi itse valokuvaajana tai ainakin ymmärtää, kuinka tärkeässä roolissa valokuva on journalismissa, ja miksi kuvituskuva ja uutiskuvan ero on tärkeää ymmärtää.

Toivon, että tämän opinnäytetyön teon jälkeen ymmärrän itsekini paremmin, millaisia asioita täytyy ottaa huomioon, kun tehdään kuvitus- tai uutiskuvaa. Haluaisin myös ottaa selvää, millaisia ohjeistuksia mediataloilla on uutiskuvien käsittelyn suhteen. Olisi myös mielenkiintoista saada tietää, millä tavalla medioissa päätetään se, milloin käytetään uutis- ja milloin kuvituskuva.

2 Tietoperusta

Tässä osiossa kerron esimerkiksi valokuvauksen teoriaa ja avaan siihen liittyviä käsitteitä, joita käytän myöhemmin analysoidessani omia valokuviani. Seuraavissa kappaleissa kerron esimerkiksi, mitä eroa on uutis- ja kuvituskuvalla sekä miten valokuvaus on muuttunut aikojen saatossa.

2.1 Miten valokuvaus on muuttunut

Filmi- ja digikuvaus eroavat toisistaan melko paljon. Filmikamerassa kuva tallentuu filmille, kun taas digikamerassa sensorin avulla muistikortille. Valokuvafilmi on käytännössä läpinäkyvää muovikalvoa, jonka toinen puoli on valoherkkä. Kuvattu kuva tallentuu filmille niin sanotuksi latentiksi eli piileväksi kuvaksi. Kuvasta tulee näkyvä vasta sitten, kun se kehitetään kemikaaleilla.

Filmin emulsiolla olevat hopeahalidikiteet reagoivat valoon. Kun fotonit osuvat kiteeseen, se rikkoo hopea-atomin ja halogeenin välisen siteen ja tämä muodostaa latentin kuvan. Kuva muodostuu siis fysiikan ja kemian ansiosta ja siitä puuttuu kaikki tietoteknisyyttä.

Digikuvauksessa objektiivin läpi tuleva valo osuu filmin sijasta sensoriin eli kennoon. Tämän jälkeen digitaalinen kuvasignaali kulkee kameran ohjelmiston läpi ja se tallentuu yksinä ja nollina kameran muistikortille.

Filmi- ja digikameroissa on myös paljon yhteistä. Jos puhutaan esimerkiksi järjestelmäkameroista, on niiden perustoimintaperiaate aika lailla samanlainen riippumatta siitä, onko kyseessä filmi- vai digikamera. Kaikissa kameroissa on linssi, jonka läpi valo kulkee sensorille tai filmille. Filmikamerassa asiat tapahtuvat yleensä mekaanisesti, kun taas digikamerat ovat riippuvaisia sähkövirrasta ja niissä toiminnot ovat elektronisesti ohjattuja.

Kuvauskokemukseen liittyviä eroavaisuuksiakin löytyy. Esimerkiksi kustannukset ja se, kuinka monta kuvaa kerralla on mahdollista ottaa. Tyypillisesti kinofilmirullalle mahtuu 36 tai 24 kuvaa. Mikäli kuvataan keskiformaatille, mahtuu rullalle 12 kuvaa. Filmiä voidaan kuvailla kerälle rullatuksi sensoriksi, joka vie fyysistä tilaa ja kameran sisälle mahtuu kerrallaan rajoitettu määrä filmiä. (Kamerakoulu).

Filmikamera on mahdollista ostaa todella edullisesti joitain merkkejä lukuun ottamatta. Filmikameroita saattaa saada jopa ilmaiseksi. Digitaaliset järjestelmäkamerat maksavat taas

enemmän, mutta aloituskustannusten jälkeen digikuvaaminen on huomattavasti edullisempaa. Esimerkiksi 24 kuvan kinofilmirulla maksaa Kärkkäisen verkkokaupassa 5,90 euroa. Edullisimman 16Gt SD-muistikortin saa samasta kaupasta 8,90 eurolla ja laadukas 32Gt muistikortti maksaa sekin vain 19,90 euroa. Näin ollen yhden kuvan hinnaksi filmille kuvatessa tulisi 0,24 euroa. Digikameramaailmassa yhden kuvan hintaa ei ole mahdollista laskea, koska muistikortit eivät ole kertakäyttöisiä.

2.2 Kuvituskuva vs. uutiskuva

Uutiskuvan tehtävänä voidaan pitää päivän tapahtumien visualisointia. Uutiskuvan on liityttävä tapahtumaan ja tapahtuman on oltava äskettäinen. Lisäksi sekä tapahtumalla että henkilöllä täytyy olla uutisarvo. Uutiskuva on journalismin tuote ja sen pitäisi pystyä vastaamaan samoihin kysymyksiin kuin itse uutisenkin, eli mitä, missä, milloin, miksi, miten ja kuka. Nämä edellä mainitut kysymyssanat liittyvät 5M + K -kaavaan. Uutiskuvauksessa voidaan erottaa erilaisia lajeja. Niitä ovat esimerkiksi tapahtuma- henkilö-, maisema-, aihe-, erikois- ja symbolikuva. Uutiskuvat kertovat yleensä kovista uutisista, kuten poliittisista tapahtumista, sodista tai katastrofeista. Uutiskuvan voi tunnistaa erilaisilla tavoilla. Yleensä uutiskuvassa on korostunut etuala, kuten henkilö tai muu kohde. Taustalla voi näkyä muuta, mutta kuvasta ei pidä tehdä sellaista, jossa kuvan kohde on postimerkin kokoinen. Rajumpi kuvanmuokkaus sallitaan vain kuvituskuviissa, joita voidaan käyttää, jos aiheita ei ole muuten mahdollista kuvittaa. (Seppo Kangaspunta / Internetix).

Uutiskuvat ovat usein valokuvatyybiltään tilannekuvia, joihin liittyy yleensä dramaattisuus tai vauhdikkuus. Esimerkiksi urheilukuvissa liike ja toiminta korostuvat, mutta myös politiikkaan liittyvissä kuvissa tai henkilökuvissa tapahtuu tai on juuri tapahtunut jotakin. Oletamme, että uutiskuvaa ei ole manipuloitu ja siksi medioilla on omat linjaukset sallitusta kuvankäsittelystä. Kuvien lavastaminen on kuitenkin melko tavallista. Valokuvaaja voi esimerkiksi pyytää neuvottelutulokseen päätyneitä työmarkkinaosapuolia kätelemään kuvauksen ajan. (Yleisradio Mediakompassi).

Uutiskuvana toimii vakuuttavimmin valokuva. Uutiskuvan voi hätätapauksessa korvata myös piirroksella, kuten Ruotsissa tehtiin Estonian onnettomuuden yhteydessä. Piirroksella ei kuitenkaan ole samaa todistusarvoa ja voimaa kuin valokuvalla. Uutiskuvan odotetaan olevan autenttisesta uutistilanteesta. (Salo 2000, 19.)

Kuvituskuvia ovat sellaiset kuvat, jotka on tehty useita valokuvia yhdistämällä tai piirtämällä. Ne eivät siis ole totuudenmukaisia. Kuvituskuvia käytetään nykyään esimerkiksi

nettijutuissa tai sellaisissa jutuissa, joihin kuvaajaa ei ole saatavilla tai kuvittaminen on ylipäänsä erittäin vaikeaa. Kuvituskuvaa saatetaan myös käyttää, jos tehdään juttua jostakin vaikeasta aiheesta, esimerkiksi masennuksesta yleisellä tasolla. Mikäli tehdään juttu masennuksesta jonkin henkilön kautta ja jutussa esiintyvää henkilöä ei saa kuvata tunnistettavasti, mutta esimerkiksi siluetin saa näyttää, on kyseessä uutiskuva. Oleellista on se, että kuvituskuva on fiktiota ja se on rakennettu, eikä sillä ole suoraa yhteyttä käsiteltävään aiheeseen.

Kuvituskuva voidaan tehdä myös muilla tavoilla kuin valokuvaamalla, esimerkiksi piirtäen. Piirrettyjä kuvituskuvia käytetään esimerkiksi suurissa juttukokonaisuuksissa, joita ei valokuvaten ole kannattavaa tehdä. Päivittäisessä uutistyössä taas ei ole aikaa tai resursseja tilata kuvituksia, vaan kuva täytyy olla heti. (Kero 23.8.2019).

Miksi kuvituskuvia sitten käytetään, kerta ne eivät välitä informaatiota katsojalle? Kyseessä on puhtaasti visuaalisuus ja se, että kuva tekee jutusta mielenkiintoisemman näköisen. Se lisää katsojan mielenkiintoa. (Kero 23.8.2019).

2.3 Kuvien lavastaminen

Joissain tapauksissa valokuvaaja saattaa joutua lavastamaan kuvaustilanteita. Näin esimerkiksi, jos tehdään juttua vaikkapa leipurista eikä hänellä ole sillä hetkellä leivottavaa, saattaa valokuvaaja pyytää, että hän tekisi jotain. Tällainen tilanne saattaa hyvinkin tulla eteen, sillä kuvaaja matkustaa yleensä toimittajan kanssa juttupaikalle ja haastattelu soviin sellaiseen hetkeen, jolloin haastateltavalla ei ole kiire. Helsingin Sanomien Sami Kero kertoo, että kuvien lavastamista tapahtuu välillä, mutta kuvaukset pyritään järjestämään siten, että kuvia ei tarvitsisi lavastaa. Joskus olosuhteet ovat kuitenkin sellaiset, että kuvaustilanne täytyy lavastaa, esimerkiksi edellä mainitussa leipurin tapauksessa. (Kero 23.8.2019).

Aiemmin mainittu leipurin tapaus on harmittomimmasta päästä, mutta lavastamistakin on erilaista. Jos esimerkiksi palestiinalaisia ylytetään heittämään kiviä hyvän kuvan saamiseksi, menee se jo kyseenalaiseksi. (Yleisradio Mediakompassi).

2.4 Kuvankäsittely mediataloissa

Esimerkiksi uutistoimisto Reutersin kuvankäsittelyohjeistus on melko yksityiskohtainen. Ohjeistus julkaistiin tammikuussa 2007, koska Reuters oli noin puoli vuotta ennen ohjeiden julkaisua erottanut erään freelance-kuvaajan epäeettisen kuvankäsittelyn takia. Reu-

tersin ohjeistus on tiivistetty muutamaan yleispätevään ohjeeseen, joiden mukaan alkupe-
räisestä kuvasta ei saa poistaa mitään tai lisätä mitään. Myös liiallista valotuksen lisää-
mistä, varjojen tummentamista, kuvan osittaista terävöittämistä sekä leimasintyökalun
käyttöä tai sumentamista pitää välttää, ettei kuvalla harhaan johdeta katsojaa. Samoin liial-
linen värien käsittely tai valaistuksen muuttaminen on kiellettyä. Sallittua kuvankäsittelyä
sen sijaan on kuvan rajaaminen, tumman ja vaalean pään säätö, hienovarainen värien
korjaaminen, koko kuvan terävöittäminen ja varovainen lassotyökalun käyttö. (Mäenpää
2008, 29).

Suomalaisten mediatalojen kuvankäsittelyohjeistuksissa nojataan usein Journalistin ohjei-
siin. Ohjeissa todetaan, että kuvaa ei saa käyttää harhaanjohtavasti tai loukkaavasti. Sa-
moin yleisön on voitava erottaa tosiasiat keksitystä aineistosta. Suomalaisten lehtien tyyli-
kirjoissa on esimerkiksi mainittu, että kuvan siistiminen on sallittua, mutta muokkaaminen
ei, eli jos kameran kennolla tai objektiivissa on ollut roska, sen saa poistaa. Muista mani-
puloinneista on ilmoitettava kuvan julkaisemisen yhteydessä. Eräässä tyylikirjassa myös
ohjeistetaan, että kuvia käsiteltäessä värikylläisyyttä, kirkkautta, kontrastia ja tarkkuutta
tulee korostaa. (Mäenpää 2008, 34).

Edellä mainitut ohjeet ovat sanomalehdistä. Aikakauslehdissä kuvankäsittelyn suhteen ol-
laan hyväksyvämpiä ja kuvamanipulaatiota tehdään enemmän, esimerkiksi mallin ihosta
voidaan poistaa virheet, mutta ihohuokosten ja ilmeryppyjen tulee näkyä. Myös hampaita
saatetaan valkaista ja vaatteista poistaa suurimpia rypyjä. (Mäenpää 2008, 35).

Helsingin Sanomissa on Reutersin ohjeiden tapaan sallittua valokuvan perussäätöjen te-
keminen, kuten valotuksen korjaus, mutta kuvasta ei saa poistaa mitään. Esimerkiksi jos
kuvan henkilön päästä näyttää kasvavan valotolppa, sitä ei saa poistaa, vaikka kuvan sa-
noma ei muuttuisikaan. Tällaiset asiat täytyy ottaa huomioon jo kuvaustilanteessa. Uutis-
kuvien käsittelyn tarkoitus on saattaa kuva julkaisukelpoiseksi. Kuvaa esimerkiksi käsitel-
lään sanomalehtipaperille sopivaksi. (Kero 23.8.2019).

2.5 Kuvajournalismi

Kuvajournalismissa tarinaa kerrotaan valokuvauksellisin keinoin. Kun journalisti käyttää
kynää ja paperia tai nykyisin tietokonetta, kuvajournalisti käyttää kameraa. Useimmat
meistä tietävät sanonnan ”kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa”. Tätä teoriaa voisi pi-
tää kuvajournalismin taustalla (Icon Photography School 2017).

Kuvajournalismi voidaan jakaa kolmeen tyyppiin: uutiskuvaan, kuvareportaasiin ja kuvituskuvaan. Ne ovat toisistaan poikkeavia kuvajournalistisia lajityyppejä. Tämä jaottelu on yleinen opinnäytetöissä ja muissa kuvajournalismiin liittyvissä teksteissä. Kuvituskuvasta on käytetty myös termiä symbolikuvitus, mutta tämä termi on epätarkka. Kuvituskuvaa voisi ennemmin kuvailla englanninkielisellä termillä editorial illustration, joka viittaa journalististen käyttöön (Kurimo 2015, 4).

2.6 Kuvamanipulaatio

Ennen digikuvauksen tuloa valokuvien muokkaus perustui niiden fyysiseen muokkaukseen. Kuvia saatettiin maalata ja niitä voitiin yhdistää useista eri kuvista. Digi-aikana valokuvaaja voi manipuloida kuvia suoraan esimerkiksi Adoben Photoshopissa, josta on myös muodostunut verbi "photoshoppaaminen". Tekniikan kehittyminen on tuonut kuvamanipulaation myös mobiililaitteisiin. Esimerkiksi Snapchatissa ja Instagramissa valokuvia voi manipuloida suoraan ja julkaista ne heti eteenpäin. Varsinkin ihmisvartaloiden ja kasvojen manipulointi herättää paljon tunteita. Ne saattavat luoda harhaanjohtavia kuvia siitä, miltä ihminen näyttää. Kaikki eivät kuitenkaan halua käsitellä kuvia. Siispä aidot ja "without makeup" -kuvat ovat kasvattaneet suosiotaan ja ne pyrkivät valtaamaan tilaa mediasta (Turun yliopisto 2017).

Yleisradion televisiouutiset näytti 11.9.2001 New Yorkin terrori-iskuista kertoessaan uutisten taustakuvana valokuvaa, joka oli kuvamanipulaatio. Kuvaan oli yhdistetty kaksi kuvaa samasta tapahtumasta. Kuvassa näkyi lentokone menossa World Trade Centerin läpi samalla kuin rakennuksen toisella puolella näkyy lentokoneen pyrstö. Tämä kuva ei ollut tarkoitettu viralliseksi uutiskuvaksi, mutta manipulaatio aiheutti kohun aiheen vakavuuden takia. Kuvituskuva muuttuikin suorassa lähetyksessä uutiskuvaksi. (Yleisradio 2009).

2.7 Dokumentaarinen valokuva

Dokumentaarinen valokuvaus on erittäin lähellä kuvajournalismia. Se on tapahtuman dokumentointia siten, kuin katsoja sen näkee. Dokumentaarinen valokuvaus ei kuitenkaan ole aivan yhtä objektiivista kuin kuvajournalismi, sillä dokumentaarisessa kuvauksessa valokuvaajalla on vapauksia hieman enemmän kuin kuvajournalismissa. Valokuvaaja saa esimerkiksi ohjata kohteita enemmän ja muokata valoa. (Heys 2016).

3 Käsitteitä

Esittelen seuraavissa kappaleissa yleisimpiä valokuvaukseen ja kuvankäsittelyyn liittyviä käsitteitä, joita tulen tässä opinnäytetyössäni käyttämään.

3.1 Filmi

Filmi on valoherkkä, muovista valmistettu kalvo, jota käytetään valokuvauksen lisäksi elokuvauksessa. Värifilmi sisältää vähintään kolme kerrosta, joista jokainen on valoherkkä omalle värilleen. Värejä ovat punainen, sininen ja vihreä. Yhdessä nämä kerrokset muodostavat kaikki silmän havaitsemat värit. Filmi voi olla joko positiivista tai negatiivista, kuten diafilmi. (Valokuvataiteen museo 2015, 5).

3.2 Kenno

Digikamerassa valo ohjataan objektiivin läpi kennolle. Kennolla olevat erilaiset suotimet erottelevat kuvan eri värisävyt ja kuva tallennetaan muistikortille. Kuvan tarkkuuteen vaikuttavat kennon ominaisuudet. Mitä enemmän kennossa on pikseleitä, sitä tarkempi kuva saadaan. (Kuvakenno Graphics).

Kennon koko vaikuttaa varsinkin hämärässä otetun kuvan laatuun. Suurempaan kennoon mahtuu fyysiseltä kooltaan suurempia pikseleitä. Suuremmat pikselit keräävät samassa ajassa enemmän valoa kuin pienet, jolloin saadaan vahvempi kuvasignaali. Se tarkoittaa kuvaan vähemmän kohinaa eli rakeisuutta ja parempaa yksityiskohtien toistoa pimeässä.

3.3 Polttoväli

Polttoväli on yksi objektiivin tärkeimmistä ominaisuuksista aukon kanssa. Objektiivin polttoväli kertoo, kuinka laaja tai kapea objektiivin kuvakulma on. Mitä pidempi polttoväli on, sitä kapeampi on kuvakulma. Polttoväli ilmaistaan yleensä millimetreinä, esimerkiksi 16mm tai 300mm. (Kamerakoulu).

Mitä suurempi on polttoväli millimetreinä, sitä kapeamman kuvakulman objektiivi tuottaa. Esimerkiksi 16mm objektiivi on laajakulma, joka mahdollistaa kuvaan paljon. Laajakulmaobjektiveja voidaan käyttää esimerkiksi maisema- ja arkkitehtuurikuvaamisessa. 300mm objektiivi on teleobjektiivi, jonka kuvakulma on kapea, noin kahdeksan astetta. Tällaisia objekteiveja käytetään esimerkiksi urheilu- tai luontokuvauksessa.

3.4 Valotusaika

Valotusaika eli suljinaika määrää sen, kuinka kauan objektiivin päästää valoa kameran kennolle tai filmille. Valotusaika kerrotaan yleensä sekunteina, esimerkiksi sadasosasekunnin valotusaika merkitään 1/100. Yleensä pimeässä kuvattaessa joudutaan käyttämään pitkää valotusaikaa, koska vallitsevaa valoa on vähän. Tällöin kuva voi tärähtää, koska kameran pitää yleensä pysyä paikoillaan, jotta saadaan terävä kuva. Kameran tärinä voidaan estää käyttämällä jalustaa. Kun taas valoa on paljon, käytetään yleensä lyhyttä suljinaikaa, joka pysäyttää kohteen liikkeen.

3.5 ISO-herkkyys

Digikuvauksessa ISO-arvo tarkoittaa kennon herkkyyttä valolle. Mitä suurempi ISO-arvo on, esimerkiksi ISO800, sen herkempi kameran kenno on. Jos kenno on herkkä eli ISO-arvo suuri, kenno ottaa enemmän valoa vastaan ja tällöin voidaan käyttää lyhyempää valotusaikaa ja/tai pienempää aukkoa. Haittapuolena on se, että suuri ISO-arvo aiheuttaa kuviin kohinaa eli rakeisuutta. Tästä syystä yleensä pyritään käyttämään mahdollisimman pientä ISO-arvoa.

3.6 Aukko

Aukko on objektiivin himmentimen muodostama aukko, joka säätää filmille tai kennolle pääsevän valon määrää. Lähes kaikissa kameroissa aukon kokoa on mahdollista säätää. Aukko vaikuttaa kuvan syvyysterävyyteen ja valotukseen. (Hedgecoe 2008, 398.)

Aukon kokoa merkitään F-kirjaimella. Mitä suurempi aukko on, sitä pienempi on F-luku. Esimerkiksi f/1.8 on fyysisesti suuri aukko ja f/11 on kooltaan pieni aukko.

3.7 Syvyysterävyys

Syvyysterävyys liittyy vahvasti objektiivissa käytettyyn aukkoon. Pieni tai kapea syvyysterävyys tarkoittaa esimerkiksi, että maisemakuvassa kuvan etualalla olevat asiat ovat tarkkoja, mutta kauempana kuvassa olevat asiat ovat epätarkkoja. Tai että henkilökuvassa itse henkilö on tarkka, mutta tausta on sumea. Laaja syvyysterävyys menee taas päinvastoin, eli valokuva on tarkka laajemmalla alueella syvyysuunnassa. Tällöin esimerkiksi koko maisema toistuu terävänä tai muotokuvassa sekä henkilö että henkilön takana oleva tausta on tarkka.

Syvyysterävyyttä säädetään yleensä muuttamalla objektiivin aukkoa. Suuri aukko eli pieni f-numero tarkoittaa lyhyttä syvyysterävyyttä ja suuri f-numero eli pieni aukko tarkoittaa laajaa syvyysterävyyttä. Objektiivin aukko voi olla esimerkiksi f/1.2, joka on hyvin suuri aukko. Näin suurella aukolla kuvan syvyysterävyys voi olla todella pieni, vain muutamia millimetrejä. Esimerkiksi jos otettaisiin lähikuva henkilön kasvoista ja kuva tarkennettaisiin henkilön ripsiin, voivat kulmakarvat olla jo sumeat.

3.8 Objektiivi

Objektiivia voi sanoa kameran silmäksi ja sillä on valokuvauksessa useita keskeisiä tehtäviä. Kuvan kohteen täytyy piirtyä tarkasti. Objektiivilla valitaan, mikä kohta kuvasta näkyy terävänä. Toki lopullisessa kuvassa syvyysterävyyden takia myös terävän kohteen ympärillä olevat kohteet saattavat näkyä tarkasti. Objektiivin toinen ominaisuus on kuvakulma. Kuvakulma ratkaisee, kuinka suuri kaistale kuvaajan edessä olevasta maailmasta kuvaan piirtyy. Esimerkiksi pitkä teleobjektiivi poimii kaukaa kohteen ja täyttää sillä koko kuva-alan. Laajakulmaobjektiivi taas mahdollistaa kuvaan paljon leveämmän kaistaleen maailmaa. Objektiivi koostuu useista linseistä, jotka on sijoitettu ryhmiin. Objektiivi tarkentuu linssiryhmiä siirtämällä. Objektiiveja on sekä kiinteällä polttovälillä että zoomeja. Zoom-objektiivit ovat nykyisin yleisiä ja niiden polttoväliä voidaan muuttaa ilman, että objektiivia täytyy vaihtaa. (Hedgecoe 2008, 398).

3.9 Runko

Kameran rungolla tarkoitetaan yleensä pelkkää kameraa ilman objektiivia. Kameraosaan kuuluu siis esimerkiksi kuvakenno, laukaisupainike ja säätökiekot. Runkoon voidaan kiinnittää lisävarusteita, joista pakollisia yleensä ovat muistikortti, akku ja objektiivi. Järjestelmäkameroissa kameran runko ja objektiivi ovat eri yksiköitä, jotka voidaan irrottaa toisistaan ja vaihtaa. Pienemmissä pokkarikameroissa nämä ovat yleensä rakennettu kiinteästi toisiinsa, eikä niitä ole mahdollista irrottaa rikkomatta kameraa.

3.10 Adobe Camera Raw

Käytän tässä opinnäytetyössä Adobe Camera Raw -termiä, kun kerron valokuvien käsittelystä. Adobe Camera Raw on raakakuvien käsittelyn moottori kaikissa Adoben tuotteissa. ACR tulee Adobe Photoshopin ja Photoshop Elementsin mukana erillisenä sovelluksena. Lightroomiin ACR on integroitu ja siinä on kaikki samat säätimet kuin Photoshopinkin versiossa. (Karhulahti 2010, 139).

4 Valokuvien analysointi

Tässä luvussa analysoin omia valokuviani, jotka ovat vuorotellen uutiskuvia ja kuvituskuvia. Olen valokuvannut tässä työssä esiteltävät valokuvat joko työpaikalla, kouluprojek-teissa tai vapaa-ajallani harrastukseni parissa. Kerron jokaisen kuvan kohdalla kuvauspro-cessista, jälkikäsitteystä ja esimerkiksi millaista palautetta valokuvasta on tullut.

4.1 Uutiskuva 1

Tämä kuva on otettu Hartwall Arenalla järjestetyssä Urheilugaalassa torstaina 17. tammi-kuuta 2019. Olin Urheilugaalan puolesta valokuvaamassa palkittuja lavan edessä. Olin ol-lut gaalassa myös vuonna 2018, mutta silloin vastuullani ei ollut palkittujen kuvaaminen. Kuvassa Teemu Selänne pitelee kädessään Uno-palkintoa ja pitää kiitospuhettaan. Hänet valittiin suomalaisen urheilun Hall of Fameen, jonka lisäksi hän sai Suomen urheilun lähet-tiläs -palkinnon.

Tiesin jo kuvaa ottaessani, että tämä kuva voisi päästä jonkin uutisen kuvitukseksi. Onhan kuvassa erittäin tunnettu urheilija, joka on saanut juuri ison palkinnon. Myös kuvauspaikka oli lähes täydellinen kuvan ottamiseen. Kuvassa näkyvät niin pokaali kuin palkinnoksi saa-dut kukatkin. Kuva on otettu hieman alaviistosta, koska valokuvaajat joutuivat olemaan

kykyssä lavan edessä, jotta meitä ei näy suorassa televisiolähetyksessä. Lavalla Teemun silmien tasolla olisi toki ollut vielä parempi paikka kuvata, mutta sinne meillä valokuvaajilla ei ollut pääsyä.

Kuva on otettu hieman riskaabeleilla asetuksilla. Minulla oli runkona Canonin EOS 6D Mark II, jossa oli objektiivina Sigman kiinteä 135mm aukolla f/1.8. Muita objekteiveja tai runkoja en käyttänyt gaalaillan aikana. Kamerarepussani oli myös laajakulma, mutta sille ei tullut tuona päivänä käyttöä. Kuvan asetukset olivat aukko 2.2, valotusaika 1/250 ja ISO-herkkyys 1600. Riskaabeleilla asetuksilla tarkoitan tässä tapauksessa suurta aukkoa, joka tekee pitkällä polttovälillä ja täysikennoisella rungolla hyvin lyhyen syväterävyysalueen. Riskinä kuvaa otettaessa oli se, että tarkennus karkaa esimerkiksi pokaaliin tai mikrofoniin. Tällöin henkilön silmät eivät olisi olleet tarkat. Yleensä henkilökuva halutaan tarkentaa silmiin ja kuvaa voidaan pitää epäonnistuneena, jos kohteen silmä(t) eivät ole tarkat. Tässä kuvassa tarkennus kuitenkin toimi hienosti ja tarkennus osui juuri sinne, minne pitääkin. Syy, miksi halusin käyttää suurta aukkoa, oli se, että vaikka lavalla oli hyvä valaistus televisiokameroita varten, oli hallissa kuitenkin hieman pimeää. En halunnut päästää ISO-herkkyttä kovin suureksi, koska silloin kuvaan olisi tullut rakeisuutta. Myöskään valotusaikaa ei ollut juurikaan varaa pidentää, sillä polttoväli oli suhteellisen pitkä tässä, ja tärähdyksen vaara olisi kasvanut liian suureksi. Otin tästä tilanteesta monia kuvia eri tarkennuksilla, koska halusin, että edes yksi kuva on onnistunut. Tilanne oli melko nopeasti ohi, joten käytin sarjakuvaustilaa.

Kun Teemu oli kävellyt lavalta takaisin omalle paikalleen, katsoin otetut kuvat kameras näytöltä ja tarkistin terävyyden. Tässä vaiheessa saatoin mielessäni hieman tuuletella, koska olin saanut ehkä Urheilugaalan yhdestä tärkeimmistä tilanteista onnistuneet kuvat.

Kuvaa on käsitelty melko vähän. Kirkkautta ja kontrastia on hieman lisätty, samoin kuvaa on rajattu sekä suoristettu. Myös valkotasapainoa on säädetty, jotta se vastaisi paremmin paikan päällä ollutta todellista värimaailmaa. Kuvaa on myös terävöitetty, kuten raakakuville kuuluukin tehdä.

Loppujen lopuksi tämä kuva julkaistiin Leijonien nettisivuilla otsikolla ”Teemu Selänne palkittiin Urheilugaalassa – Nimitys Suomen urheilun Hall of Fameen ja Suomen urheilun lähettiläs -palkinto”.

Näin jälkikäteen ajateltuna olen kuvaan todella tyytyväinen ja se onkin päässyt osaksi portfoliotani myös tämän opinnäytetyön lisäksi.

4.2 Kuvituskuva 1

Tämä tähtikuva on otettu Suomenlinnassa marraskuussa 2018 ja se edustaa kuvituskuva-tyyppiä. Olen ollut jo pitkään kiinnostunut luovemmista kuvaustekniikoista ja siksi välillä tykkään kuvata tähtiä. Tällaisissa kuvissa minua kiinnostaa se, että on mahdollista nähdä jotain, mitä silmillä ei voi nähdä.

Kuvassa on eräs pienellä kukkulalla oleva puu, joka sijaitsee Susisaaressa. Tällaista kuvaa ei voisi käyttää uutisen yhteydessä, sillä sitä on kuvamanipuloitu varsin rankalla kädellä. Kuva on otettu illalla, jolloin Suomenlinnassa on todella pimeää, sillä Helsingin keskustan valosaaste ei enää kovin paljoa yllä kuvauspaikalle. Lisäksi kuva on otettu lounaan suuntaan, kun kuvauspaikalta katsottuna Helsingin keskusta on luoteessa.

Puun taustalla eli taivaalla näkyvät viivat ovat tähtiä. Tämä kuva sisältää itse asiassa noin sata erillistä kuvaa, joista tämä yksi kuva on yhdistetty. Tätä kuvaustekniikkaa sanotaan startrails-tekniikaksi. Maapallon pyöriessä tähdet ikään kuin pysyvät paikallaan ja kun kuvaa valotetaan tarpeeksi kauan, muodostavat tähdet viivoja. Jotta tähdet näkyvät kuvassa, pitää kuvauspaikan olla tarpeeksi pimeä, jotta tähdet ensinnäkin erottuvat taivaalta.

Lisäksi kamera pitää olla ehdottomasti jalustalla, sillä valotusajaksi muodostuu yleensä vähintään puoli tuntia. Koska yhtä valokuvaa ei ole järkevä ottaa todella pitkällä, esimerkiksi puolen tunnin valotusajalla, otetaan yleensä useita kuvia järkevillä valotuksilla (tässä 30 sekuntia) ja sen jälkeen yhdistetään ne. Yhtä todella pitkän valotuksen kuvaa ei kannata ottaa, koska kuva ylivalottuisi tällöin ja jos kuvaan tulisi jokin virhe, kuva olisi pilalla.

Tässä kuvassa on siis noin sata puolen minuutin valotuksella otettua valokuvaa. Siitä voidaan laskea, että kuvan valotusaika on käytännössä noin 50 minuuttia. Tämä kuva on otettu laajakulmaobjektiivilla 25mm:n polttovälillä. Yksittäisen kuvan asetukset olivat valotusaika 30 sekuntia, aukko f/5.0 ja ISO-herkkyys 1600. Kaikki kuvat on kuvattu raakamuodossa, koska niitä saattaa joutua säätämään raakakuvamuuntimessa paljonkin. Kun olin säätänyt yhden kuvan Adobe Camera Raw -raakamuuntimessa mieleisekseni, kopioin kaikki säädöt muihin kuviin. Näin minun ei tarvinnut käydä kaikkia kuvia läpi, sillä koska kaikki kuvat oli kuvattu samoilla asetuksilla, kannatti niihin käyttää samoja säätöä. Lisäksi jos osa kuvista olisi käsitelty eri lailla, se olisi näkynyt valmiissa ja yhdistetyssä kuvassa. Kun kaikkiin kuviin oli tehty perussäädöt, avasin jokaisen kuvan omalle tasolle Photoshopissa. Tämä vei tehokkaaltakin tietokoneelta jonkin verran aikaa, sillä yksi raakakuva on noin 30 megatavua kooltaan. Kun tietokone oli raskuttanut jonkin aikaa, oli vuorossa kuvien yhdistäminen. Siihen on tapoja luultavasti yhtä paljon kuin on tähtikuvaajia, mutta itse tykkään tehdä sen Photoshopin tasoilla hyvin yksinkertaisesti. Ensin valitsen kaikki tasot, jonka jälkeen muutan sekoitustilaksi lighten. Tämä sekoitustila ottaa huomioon vai kuvan valoisat osat eli tässä tapauksessa tähdet ja yhdistää ne. Lopputuloksena on edellisen sivun kaltainen tähtikuva. Kuvankäsittely ei lopu vielä tähän, sillä tässä vaiheessa kuvassa näkyy kaikki, mitä taivaalla on tapahtunut kuvien oton aikana. Taivaalla on esimerkiksi voinut lentää lentokoneita tai satelliitteja. Myös meteoriitin lennon olen saanut ikuistettua. Tällaisista kuvista poistan yleensä lentokoneiden valot, sillä ne näkyvät häiritsevän selkeästi. Helpoiten se tapahtuu poistamalla se taso, jossa on tämän lentokoneen lennon sisältävä valokuva. Tässä tapauksessa myös tähtiviiruihin tulee pienen pienen katkos, mutta yleensä se ei juurikaan erotu valmiissa kuvassa.

Tätä kuvaa ei ole julkaistu vielä missään muualla kuin sosiaalisessa mediassa, mutta siellä se on noussut omalla mittapuullani mitattuna melko suosituksi. Tällä hetkellä olen kuvaan tyytyväinen, mutta alussa pidin sitä jopa epäonnistuneena. Kuvassa on nimittäin yksi virhe, joka ärsyttää, mutta jolle ei voi mitään. Kuvassa olevan puun oksissa näkyy liike-epäterävyyttä, joka johtuu yksinkertaisesti tuulesta. Koska kuvan valotusaika oli todella pitkä, näkyy oksien heilunta hyvin, jos kuvaa katsoo suuressa koossa. Jos kuvaa katsoo pienenä, kuten esimerkiksi Instagramissa, ei puun oksien epäterävyys juurikaan haittaa.

Missä tällaista överimuokattua kuvaa voisi käyttää? Mieleen tulee esimerkiksi Tähdet ja avaruus -lehti, jonka johonkin juttuun kuva voisi sopia. Miksei myös lehden kansikuvaksi? Luulisi, että tällainen hieman erikoislaatuinen kuva herättäisi ainakin lukijan mielenkiinnon. Kuva voisi sopia myös jonkin valokuvalehden kuten Kamera-lehden tai Digikuvan juttuun, jossa käsitellään tähtikuvausta tai yleensäkin luovia kuvausmenetelmiä.

4.3 Uutiskuva 2

Tämä kuva on otettu vuoden 2017 toukokuussa edellisessä työpaikassani Adecco Finlandilla, jossa työskentelin markkinoinnin ja viestinnän tehtävissä. Adeccolla on maailmanlaajuinen CEO for One Month -yhteiskuntavastuuohjelma, jossa yksi nuori pääsee jokaisessa Adecco-maassa työskentelemään kuukaudeksi kyseisen maan maajohtajan rinnalle 8 000 euron palkalla.

Adecon kesätoimitusjohtajakampanja järjestettiin vuonna 2017 toista kertaa. Joka vuosi kampanjaan on saapunut todella paljon hakemuksia ja hakijoiden suuren määrän takia myös rekrytointiprosessiin on panostettu. Valinta huipentuu arviointipäivään, johon kutsutaan yleensä neljästä kuuteen parasta hakijaa. Päivän päätteeksi selviää, kuka valitaan kesätoimitusjohtajaksi. Suomen Adecon kesätoimitusjohtajahaku on kiinnostanut yleensä myös mediaa ja siitä onkin kirjoitettu kampanjan eri vaiheissa jonkin verran uutisia.

Vuoden 2017 kesätoimitusjohtakampanja oli toinen, jonka järjestämisessä olin mukana. Adecco-urani aikana kerkesin yhteensä osallistumaan kolmeen arviointipäivään. Joka vuosi vastuullani oli valokuvaus ja sosiaalisen median päivittäminen.

Kuva on otettu aivan päivän loppuksi, kun tulevan kesän toimitusjohtaja oli valittu. Tässä kuvassa Adecco Finlandin varsinainen toimitusjohtaja Jukka-Pekka Annala on kuvassa vasemmalla ja vuoden 2017 CEO for One Month Joshua Moorrees on kuvassa oikealla. Joshua ja Jukka-Pekka pitävät kädessään sopimusta, joka on juuri allekirjoitettu. Lisäksi Joshualla on kädessään onnittelukukat ja heidän taustallaan on Adeccon punaisia sydänilmapalloja sekä kuvausseinä, joka on täynnä logoja.

Käytin tätä kuvaa ottaessani vielä Canonin vanhempaa EOS 6D -runkoa ja Sigman 50mm f/1.4 -objektiveja. Kamerassani oli asetuksina valotusaika 1/80, aukko f/5.0 ja ISO-herkkyys 800. Lisäksi käytin salamaa, jonka valon ammuin valkoisen katon kautta kohti henkilöitä. En halunnut käyttää suoraa salamaa, koska se olisi tehnyt rumat varjot henkilöiden taustalle ja lisäksi suora salamavalon ei juuri koskaan näytä hyvältä.

Kuvaa on käsitelty hyvin maltillisesti, kuten uutiskuvia yleensä käsitelläänkin. Valokuvasta on säädetty vain perusjuttuja, kuten kirkkautta, kontrastia, rajausta, valkotasapainoa ja terävyyttä. Olen lisäksi säättänyt paikallisesti siveltimeillä sopimustaulua, koska se meni salamavalon takia lähes täysin valkoiseksi eikä tekstiä näkynyt juuri ollenkaan. Siispä säädin siveltimeillä sopimusta tummemmaksi, jolloin teksti tuli paremmin esiin.

Tästä samasta tilanteesta otetut kuvat on liitetty aina osaksi lehdistötiedotetta. Niin myös vuonna 2017 ja tämä kuva löytyikin pari päivää myöhemmin ainakin Kauppalehdestä ja Iltalehdestä.

Haastattelin Helsingin Sanomien valokuvaaja Sami Kerosta ja kysyin häneltä, näkeekö hän tämän kuvan enemmän mainoskuvana vai uutiskuvana. Aloin pohtia asiaa itse, sillä kuvan taustalla on Adeccon kuvausseinä, joka on täynnä yrityksen logoja. Voisiko tätä kuvaa käyttää journalistisessa tarkoituksessa, kun kuva on käytännössä Adeccon mainos?

HS:n Sami Keron mukaan kuva on uutiskuva, mutta ei Helsingin Sanomat -tyylinen uutiskuva. Tällaisessa tilanteessa olisi voitu keskittyä valittuun kesätoimitusjohtajaan ja kuvata häntä tekemässä sitä, mitä hän yrityksessä tulee tekemään. Joissain tapauksissa logoseinän käyttö kuvattavan taustalla on melko yleistä, esimerkiksi urheilijoiden haastattelut televisiossa. Logoja ei kuitenkaan saisi alkaa poistamaan tai sumentamaan piiloon uutiskuvasta, koska silloin on taas kyse kuvamanipulaatiosta. (Kero 23.8.2019).

4.4 Kuvituskuva 2

Tämä kuva voisi olla uutiskuva, sillä tilanne on täysin aito, mutta kuvan värejä on muokattu sen verran paljon, että kuva ei näytä tilannetta sellaisena kuin se oli kuvauspaikalla.

Olin vuoden 2016 lokakuussa kuvaamassa Helsinki-Vantaan lentoaseman laidalla lähteviä lentokoneita. Qatar Airways oli pari päivää sitten aloittanut päivittäiset lentonsa Helsingin ja Dohan välillä ja halusin käydä kuvaamassa Helsinki-Vantaan uuden vieraan. Dohan lento oli jonkin verran myöhässä ja sitä odotellessa oli aikaa kuvailla muutakin. Tämä Finnairin Airbus A330-300 sattui lähtemään juuri parhaaseen mahdolliseen aikaan valon kannalta. Valo oli pehmeää ja mukavan lämmintä, mutta sitä oli vielä tarpeeksi. Kun Qatar Airwaysin lento vihdoinkin lähti, oli aurinko jo laskeutunut vähän liian matalalle, eikä valo ollut enää niin kaunis. Käytin tätä kuvaa ottaessa Canonin EOS 6D -runkoa ja Tamronin 150-600mm -objektiivia.

Kuvan värejä on kuitenkin käsitelty melko paljon. Niin paljon, ettei kuvaa voisi enää käyttää uutiskuvana, koska tilanne paikan päällä ei ollut ihan tämännäköinen. Muutenhan tämä olisi mielestäni uutiskuvana hyvä, koska kuva on onnistunut, eikä siinä ole lentokoneen lisäksi mitään häiriötekijöitä.

Kuvan auringonlaskua on voimistettu jonkin verran. Varsinkin taivas kaipasi mielestäni lisää oranssia väriä. Kuvaan on lisätty sävytystä tuomaan lisää auringonlaskun tunnelmaa ja kuvan värilämpötilaa on muutettu hieman keltaisemmaksi. Kuvan alaosassa näkyvää asfalttia on vähän tummemmaksi paikallisilla säädöillä.

Uutiskuvana tätä ei voisi tällaisilla muokkauksilla käyttää, koska varsinkin Reutersin säännösten mukaan kuvan värejä on muutettu liikaa. Jonkin ilmailuaiheisen aikakauslehden kuvituskuvana tai Finnairin mainos- tai kuvituskuvana tämä mielestäni toimisi. Kuten sanottua, kuva on täysin totuudenmukainen, mutta kuvaa katsomalla katsoja voi saada kuvausillan auringonlaskusta hieman liian ruusuisen käsityksen.

Näin jälkikäteen katsottuna kuvan värejä on voimistettu ehkä liikaakin. Myös vinjetointia eli kuvan kulmien tummennusta on kuvassa turhan runsaasti. Jos käsittelisin tämän kuvan nyt uudelleen, pitäisin kuvan luonnollisemman näköisenä. Pidän kuvan värimaailmasta, mutta jättäisin kulmien tummennuksen tekemättä.

4.5 Uutiskuva 3

Tämä ja kaksi seuraavaa kuva on otettu ollessani kesätöissä Vantaan kaupungin viestinnässä. Tässä kuvassa on juuri ratkennut roskien lajittelun SM-kilpailun finaali, jonka voittaja sai palkintomatkan maailman puhtaimpaan kaupunkiin Singaporeen. Kilpailun finaali järjestettiin Tikkurila Festivaaleilla, mutta kilpailun aiempia osakilpailuja on järjestetty eri puolilla pääkaupunkiseutua. Kilpailun järjesti Vantaan Energia ja eri sidosryhmät tekivät siitä melko paljon sisältöjä internetiin. Koska Vantaan kaupunki on Tikkurila Festivaalien pääyhteistyökumppani ja Vantaalla pidetään vihreitä asioita tärkeinä, seurasimme mekin kilpailua ja festivaalia omissa sosiaalisen median kanavissamme.

Työnjako meillä oli seuraavanlainen. Minä otin valokuvat, työkaverini Markus kuvasi videota ja toinen työkaverini Jenni hoiti haastattelut ja kirjoittamisen. Roskien lajittelun kilpailun finaali järjestettiin samalla lavalla missä artistitkin esiintyivät, joten itse lavalle ei päässyt nousemaan. Pääsimme kuitenkin lavan eteen alapuolelle Markuksen kanssa, mutta lavarakenteiden näkymistä ei oikeastaan voinut kuvissa ja videossa estää.

Kilpailu itsessään oli aika nopeatempoinen. Finaalissa oli kaksi osallistujaa, jotka kilpailivat omilla radoillaan. Molemmilla oli toisessa päässä korissa pahvikuutioita, joissa oli jätteen nimi, esimerkiksi televisio tai kynsilakkapullo. Toisessa päässä rataa oli molemmille yhteiset roska-astiat, joihin pahvikuutiot piti mahdollisimman nopeasti viedä. Kilpailussa otettiin aika ja väärästä lajittelusta sai muutaman sekunnin aikasakon.

Tätä kuvaa ei ole vielä ainakaan tietääkseni julkaistu missään, mutta se on tallennettu Vantaan kaupungin aineistopankkiin myöhempää käyttöä varten. Sitä voidaan käyttää esimerkiksi vuoden päästä, kun muistellaan edellisen vuoden roskien lajittelun SM-kilpailuja.

Mielestäni kuva on onnistunut. Edessä näkyvät lavarakenteet hieman häiritsevät, mutta niille ei voi mitään. Näin jälkikäteen ajateltuna olisi voinut olla hyvä ottaa kuva paljon tiukemmalla rajauksessa esimerkiksi siten, että kuva olisi rajautunut vyötäröstä alaspäin. Silloin henkilön kasvot ja voittokyltti olisivat näkyneet vielä paremmin. Minulla oli kuitenkin kamerassa kiinni laajakulma, enkä olisi sillä tiukkaa rajausta saanut. Tällaisia tilanteita varten olisi paras olla kaksi kameraa mukana: toisessa kiinni laajakulma ja toisessa esimerkiksi 70-200mm objektiivi, jolla voisi ottaa kuvia tiukemmalla rajauksella.

Kuva on otettu RAW-muodossa ja sille on tehty Photoshopin Camera Raw -kääntäjässä perussäädöt, eli kuvaa on rajattu, valkotasapainoa korjattu ja lisätty hieman valotusta sekä kontrastia.

4.6 Kuvituskuva 3

Yllä oleva kuva on otettu myös ollessani Vantaan kaupungilla töissä. Kuva on osa suurempaa uudistusprojektia. Meillä oli kesän aikana tehtävänä uudistaa Vantaan kaupungin YouTube-kanavan ulkoasu. Kanavalle piti tehdä uusi logo, uudet esittelytekstit ja uusi kansikuva. Minä sain ideoida kansikuvan ja koska tykkään kaikesta urbaanista ja symmetrisestä, ehdotin tällaista. Ehdotus hyväksyttiin ja heti seuraavana päivänä suuntasimme työkaveri Jennin kanssa Aviapoliksen asemalle. Valitsin Aviapoliksen aseman, koska ulkonäöllisesti se vastaa parhaiten ideaani. Lentoaseman rautatieasema on myös samanlainen, mutta valitsin Aviapoliksen, koska siellä liikkuu vähemmän ihmisiä.

Kuvaa ideoidessa mietin, että kuvassa näkyvällä mallilla voisi olla Vantaan brändivärien mukaisesti keltainen takki ja siniset housut. Siniset farkut sopivat kuvaan hyvin ja keltainen hupullinen sadetakki järjestyi työkaverilta lainaan. Suuntasimme Aviapoliksen asemalle ja etsin parhaimman kuvauskohdan. Kameran asetin jalustalle täysin keskelle asemaa ja asetuksiksi 16mm, f/10, ISO100 ja valotusaika yksi sekunti. Kuvauspaikalla jalustaa asetellessani huomasin, että asema ei ole täysin suora vaan kaareva. Se aiheutti pienen ongelman kameran suuntaamista ajatellen, mutta mielestäni sain kuvasta melko symmetrisen.

Otimme erilaisia kuvia Jennin kanssa. Osassa hän on kauempana kameraa ja osassa lähempänä. Tämä valmis kuva muodostui itse asiassa kaikista lähimmästä vaihtoehdosta. Kun Jenni oli kuvattu, odottelin junat. Ne tulivatkin lähes samaan aikaan, mutta jouduin silti Photoshopissa maskaamaan toisen junan valmiiseen kuvaan. Lisäksi maskasin parista muusta kuvasta valmiiseen kuvaan käveleviä ihmisiä, jotta kuvassa näkyy muutakin liikettä kuin junat. Liike-epäterävyys sopii ihmisiinkin hyvin, sillä nyt ihmiset ovat tunnistamattomia. Kun kuva oli muuten valmis, poistin värikylläisyyttä vielä kaikkialta muualta paitsi mallin vaatteista. Halusin, että Vantaan sininen ja keltainen pomppaavat hieman paremmin esiin kuvasta. Lopuksi kuva piti vielä rajata sopivaan kuvasuhteeseen YouTubea varten.

Työkaverit olivat kuvaan hyvin tyytyväisiä. Se sopii hyvin symmetrisen tyylinsä vuoksi YouTubeen kansikuvaksi ja koska sitä joutui rajaamaan vielä YouTubea varten paljon, niin malli erottuu kuvasta entistä paremmin. Olen kuvaan itsekkin tyytyväinen, enkä tällä hetkellä osaa sanoa, mitä tekisin kuvanottotilanteessa toisin. Näin jälkikäteen katsottuna kuvauskohdan valinta osui myös nappiin, sillä kuvan täydellistä symmetrisyyttä rikkoo sopivasti lattian kuviot, jotka eivät ole symmetrisiä.

4.7 Uutiskuva 4

Tämä on kolmas ja viimeinen kuva tässä portfoliossa, jonka olen ottanut Vantaan kaupungille. Kuva on otettu heinäkuussa SM-viikoilla, jotka järjestetään joka vuosi eripuolilla Suomessa. Tänä vuonna järjestyskaupunkina oli Vantaa. SM-viikon tapahtumia järjestettiin eri puolilla Vantaata ja vesilajien järjestyspaikkana oli Kuusijärvi, jossa kuvasin kanoottipooloa ja rantavesipalloa.

Kuva on otettu hieman ennen rantavesipallon erän aloitusta, kun pelaajat vielä harjoittelivat heitellen palloa toisilleen. Istuskelin itse laiturilla ja otin kuvia Canon EOS 6D Mark II:lla, jossa oli kiinni Canonin EF 70-200mm f/2.8 II -objektiivi. Käytin lyhyttä valotusaikaa, jotta sain pallosta roiskuvat vesipisarot teräväksi. Aurinko paistoi myös sopivasti suoraan edestä, joten vastavalo korosti vesipisaroita. Kuvan asetukset olivat 200mm, 1/1000sek, f/5 ja ISO200. Tarkensin kuvan urheilijan päähän, joka toistuukin tarkkana. Pitkällä polttovälillä syvyysterävyysalueesta tulee pieni, vaikka aukko olikin viisi. Pallo on kuvassa epätarkka, koska se ei ole enää kuvan teräsyysalueella. Pallon kuviosta näkee kuitenkin, että valotusaika olisi riittänyt pysäyttämään pallon liikkeen.

Kuvaa on käsitelty hyvin malitillisesti. Sitä on lähinnä rajattu, terävöitetty ja lisätty vähän kontrastia sekä valotusta. Käsitteilyn puolesta kuva siis täyttää uutiskuvan kriteerit ja mielestäni kuvaa olisi voitu käyttää jonkin SM-viikkoja käsittelevän jutun yhteydessä.

Mielestäni kuva on yksi onnistuneimpia kuviani SM-viikoilta. Kuvasin vajaan viikon aikana paljon muitakin lajeja, kuten esimerkiksi pyöräilyä, krikettiä, istumabeachvolleytä ja golfia. Rantavesipallo oli kuitenkin kanoottivesipoolon ohella viikon kuvauksellisimpia lajeja, sillä vesi tuo kuviin oman elementtinsä. Myös Kuusijärvi oli kuvauksellinen paikka, sillä kuvan taustalla näkyy epäterävänä vastarannan metsää. Kuva olisi ollut aivan erilainen, jos se olisi otettu esimerkiksi uimahallissa. Ainoa mikä kuvan visuaalisuutta hieman häiritsee, on pelialueen rajaava reuna, mutta se kuuluu lajiin.

Kuvaa ei vielä ainakaan toistaiseksi ole julkaistu, mutta näkisin hyvin, että sitä voitaisiin käyttää markkinoidessa ensi vuoden SM-viikkoja tai kuvituskuvana jonkin jutun yhteydessä, sillä enää se ei ole ajankohtainen.

4.8 Kuvituskuva 4

Pommituksen jälkeen otettu kuva Lähi-idästä vai kauniina kesäpäivänä otettu kuvituskuva Suomesta? Kuva on (onneksi) Lahdesta ja siinä on Nordean entisen pankkikonttorin jäänteet. Tarkkasilmäiset tosin huomaavat kuvan alalaidassa olevan rakennustyömaa-aidan, joten jo siitä selviää, että kuvaan ei liity mitään suurempaa dramatiikkaa. Tämä puolioksi pystyssä oleva pankkirakennus oli vuoden 2015 kesällä Facebookin Lahti-ryhmän luultavasti kuvatuin kohde.

Kuva on otettu Lahden keskustassa 24. heinäkuuta vuonna 2015. Kävin kuvausta edeltävänä päivänä katsomassa rakennusta ja sain silloin tämän kuvausidean. Olin silloin tykäsytynyt pitkiin valotusaikoihin ja otin usein sellaisia kuvia, joissa näkyy pilvien liike. Kuvauspäivänä otin jalustan mukaan ja suuntasin kuvauspaikalle. Onneksi oli melko tuulista, joten pilviin sai helposti liikettä. Otin kuvan Canon EOS 6D -rungolla ja EF 24-70mm f/2.8 -objektiivilla. Jotta sain aurinkoisena päivänä 60 sekunnin valotuksen, käytin objektiivin nokalla ND1000-harmaasuodinta, joka päästää valosta läpi vain 0,002 % (Digitarvike 2019). ND1000-suodin on käytännössä niin tumma, ettei siitä näe läpi omin silmin. Muut asetukset kamerassa olivat f/16 ja ISO100.

Kuvituskuvan tästä tekee se, että rakennuksen vasemmalta puolelta on poistettu pari häiritsevää tolppaa, jotka luultavasti ovat paljastuneet rakennuksen sisältä purkuvaiheessa. Lisäksi aivan kuvan oikeasta reunasta on poistettu viereisen kerrostalon kulma, joka mielestäni häiritsi kuvan tasapainoa. Mustavalkoisuus on uutiskuvissa hyväksyttävää, koska ainakin tämän vuoden World Press Photo -kuvakilpailun voittajakuvista osa on mustavalkoisia. Tämän kuvan halusin tehdä mustavalkoisena, koska se korostaa rakennuksen rapistuneisuutta ja pilvien liikkeitä. Mustavalkoisuus tuo myös rakennuksen paremmin esille kuvassa. Sitä en osaa sanoa, olisiko tällaisen pidemmän valotusajan käyttäminen sallittua uutiskuvauksessa, joka sinällään pitää kuvan edelleen täysin totuudenmukaisena, mutta tuo esille pilvien liikkeen, jota ei voi paljaalla silmällä nähdä.

Jos ottaisin tällaisen kuvan nyt, haluaisin ottaa sen ilman pitkän valotuksen tuomaa pilvien liikettä. Luulen, että vuonna 2015 tällaiset keskellä päivää, mutta pitkällä valotusajalla otetut kuvat olivat jonkinlainen muoti-ilmiö, koska muistan nähneeni sellaisia kuvia paljon. Nykyään pyrkisin ottamaan kuvan myös siten, että kuvan alalaidassa näkyvää rakennustyömaa-aitaa ei näkyisi. En muista enää, olisiko ollut se mahdollista. Tiukemmalla rajauksella sen toki olisi saanut kuvasta pois, mutta halusin kuvaan melko väljän rajauksen. Halusin säilyttää myös alkuperäisen kuvasuhteen, joten pelkästään alhaalta rajaaminen ei tullut kysymykseen. Instagramissa alaosan aidan saisi piiloon, koska siellä pystykuville kuvasuhde on 4:5, joka rajaa kuvaa ylhäältä ja/tai alhaalta.

Vaikka tämä kuva on jo reilu neljä vuotta vanha, pidän sitä edelleen hyvin onnistuneena ja yhtenä parhaimmista valokuvistani. Tätä opinnäytetyötä kirjoittaessani avasin kuvan uudelleen Photoshopiin ja tein sellaisen huomion, että nykyisin osaisin käsitellä kuvan paremmin. Kuvan yläosassa näkyy esimerkiksi pientä haloa, joka johtuu runsaan clarityn käytöstä. Lisäksi olen ollut 2015 kohinakammoinen, koska liiallinen kohinanpoisto on päässyt pehmentämään kuvaa. Nyt ajattelen, että pieni rosoisuus saattaisi jopa sopia kuvaan. Lahtelaisen keskuudessa kuvalla on myös tunnearvoa, sillä siinä on kuvattuna yksi Lahden tunnetuimmista entisistä rakennuksista. Jaoin kuvan aikoinaan Facebookin Lahtiryhmässä, jossa se sai runsaasti tykkäyksiä ja kommentteja. Kuvaa myös epäiltiin Photoshopatuksi.

4.9 Uutiskuva 5

Tämä kuva ehkä maailman kuuluisimmasta lentokoneesta on otettu Helsinki-Vantaan lentoaseman laidalta heinäkuun 16. päivä 2018, kun Yhdysvaltain presidentti Donald Trump tapasi Venäjän presidentin Vladimir Putinin Helsingissä. Kuvassa oleva Air Force One, joka kuljettaa Trumpia ja hänen vaimoaan, on juuri lähdössä Helsinki-Vantaalta.

Kuva ei onnistunut aivan niin kuin oli tarkoitus. Ensinnäkin presidenttien tapaaminen venyi, joten lento lähti pari tuntia myöhässä. Sen lisäksi lentokone nousi eri kiitotieltä kuin

muut sinä päivänä lähtevät koneet. Myös kuvauspäivä oli erittäin kuuma, eikä kuvauspaikalla ollut juurikaan varjoa. Pari tuntia odottelua auringonpaisteessa alkoi jo tuntumaan. Onneksi olin varautunut viivästymisiin ja pakannut pari litraa juomista mukaan.

Itse asiassa tämä kuva on onnistunut melko hyvin olosuhteisiin nähden, sillä lentokoneen ja kuvaajan etäisyys on tässä noin puolitoista kilometriä. Kone oli suurimman osan ajasta puiden takana, mutta hetken aikaa se näkyi hyvin, jolloin sain tämän kuvan otettua. Viressäni oli paljon muita kuvaajia, muun muassa MTV:n TV-kuvaaja, enkä tiedä saivatko he minkäänlaista kuvaa koneesta. Kuvaa on rajattu jonkin verran, vaikka se on otettu 600mm:n objektiivilla.

Onni onnettomuudessa oli se, että koska kone nousi ”väärältä” kiitotieltä, sain kuvalle mukavan taustan. Nyt taustalla näkyy lentokonehallia ja Finnairin A330, joka kertoo, että kuva on tosiaankin Suomesta. Jos kuvan taustalla olisi näkynyt pelkkää lentokentän tasaisuutta kuten olisi pitänyt olla alkuperäisen suunnitelman mukaan, olisi kuva voitu ottaa missä päin maailmaa tahansa.

Minua hieman häiritsee kuvassa alaosan ahtaus. Finnairin koneen alapuolelle olisi ollut kiva saada lisää tilaa, mutta koska kuva piti ottaa todella nopeasti ja kuvaustilanne tuli yllättäen, niin se ei ollut mahdollista. Kuvauspaikalta ei nimittäin ollut suoraa näköyhteyttä tälle kiitotielle, joten en nähnyt, milloin kone on lähdessä. Huomasin sen vasta, kun kone oli jo ilmassa. Ensimmäisen näköhavainnon ja kuvan ottamisen välillä ei kerennyt teemmään kameraan säätöjä. Alaosan ahtaus johtuu valitusta tarkennuspisteestä. Käytän yleensä kamerassani keskipistetarkennusta, mutta olin tällä kertaa sommitellut kuvan valmiiksi, kun luulin tietäväni, mistä kone nousee. Koska minulla oli eri tarkennuspiste käytössä ja halusin saada tarkennettua koneeseen, niin kuvan alaosa jäi hieman ahtaaksi.

Kaikesta huolimatta olen tyytyväinen kuvaan. Pahimmassa tapauksessa kuva olisi voinut jäädä kokonaan saamatta, mutta nyt mukana oli ehkä hieman tuuriakin, kun sain otettua tällaisen kuvan vaikeuksista huolimatta.

Jälkikäsitelyssä kuvaa on rajattu melko paljon, sen värejä on hieman voimistettu ja valotusta sekä kontrastia lisätty. Kuvaa on myös terävöitetty, koska 600mm objektiivi, kuumasta ilmasta johtuva lämpöväreily ja runsas rajaaminen pehmensivät kuvaa jonkin verran.

4.10 Kuvituskuva 5

Tämän opinnäytetyön viimeinen kuvituskuva on otettu kaukana Suomesta. Karibialla sijaitsee St. Maarten -niminen saari, joka kuuluu puoliksi Alankomaille ja puoliksi Ranskalle. Saarella sijaitsee yksi maailman kuuluisimmista lentoasemista, Princess Juliana International Airport. Lentoasemassa ei itsessään ole mitään erikoista, mutta sen vieressä olevalla rannalla on. Lentokentälle laskeutuvat lentokoneet lentävät nimittäin lähes rannalla olijoiden päitä hipoen. Rannan ylityksen jälkeen menee enää muutama sekunti, niin lentokone on maassa.

Minulle tarjoutui mahdollisuus käydä saarella kesäkuussa 2019. Ranta oli täynnä turisteja kameroidensa kanssa ja tällaisen kuvan saaminenkin tuotti hieman hankaluuksia. Tuona päivänä kentälle ei myöskään laskeutunut niin paljoa lentokoneita kuin yleensä. Kuvantotossa oli hieman tuuriakin mukana, sillä en ollut ottanut tästä kohtaa aiemmin valokuvaa. En siis tiennyt aivan tarkkaan, mistä kohtaa kone laskeutuu ja mihin kohtaan pyydän avo-
puolisoani menemään malliksi. Kone laskeutui kuitenkin hyvässä kohtaa ja sain sellaisen kuvan kuin toivoin. Alkuperäisessä kuvassa näkyy meressä enemmänkin ihmisiä,

mutta olen kuvankäsittelyssä kauimpana olevia ihmisiä kloonannut piiloon. Tästä syystä kuva ei sopisi uutiskuvaksi.

Käytin kuvaa ottaessani Canon EOS 6D Mark II -runkoa ja EF 16-35mm f/4 -objektiivia. Olen tykästynyt juuri tähän objektiiviin varsinkin matkoilla, koska sen polttoväli on todella sopiva moneen tarkoitukseen, siinä on hyvä kuvanvakaaja ja se on tällä hetkellä kevyin objektiivini. Tässä kuvassa millejä oli käytössä vain 16, jotta sain mahdollisimman laajan näkymän. Lyhyt polttoväli tosin aiheuttaa kuvassa sen, että lentokone näyttää olevan korkeammalla kuin mitä se todellisuudessa on. Pitkä polttoväli litistää kuvan perspektiiviä eli tuo kohteita lähemmäs toisiaan ja lyhyt polttoväli saa aikaan sen, että kuvan kohteet näyttävät olevan kauempana toisistaan.

Pidän kuvan väreistä. Turkoosi meri, sininen taivas, vaalea hiekka ja mallin sinipunakirjava mekko sopivat hyvin yhteen. Lentokoneen pohja on saanut turkoosin värinsä merestä heijastuksena, sillä todellisuudessa pohja on harmaa.

Kuva voisi sopia kuitenkin esimerkiksi jonkin matkailulehden, esimerkiksi Mondon tai Matkaopaslehden kuvituskuvaksi Karibiaan saaria tai lentoliikennettä käsittelevään juttuun. Myös mainoskäytössä kuvalla voisi olla paikkansa. Kuva ei ehkä ole paras mahdollinen esimerkki kuvituskuvasta tähän opinnäytetyöhön, vaan kuva on ennemminkin vähän parempilaatuinen lomakuva. Tästä lisää pohdintaa seuraavassa kappaleessa.

5 Pohdinta

Kuvien käsittely on koko ajan helpompaa. Nykyisin kuvankäsittely on jopa pelottavan helppoa. Yhdellä mobiilisovelluksella voi saada tehtyä henkilöstä 50 vuotta vanhemman näköisen. Tällaiset asiat pistävät ihmisten medianlukutaidon koville ja tätä pitäisikin ehkä opettaa enemmän jo peruskoulussa. Vastuu on myös mediataloilla, joilla täytyy olla selkeät ohjeet kuvankäsittelyyn ja manipulointiin. Myös uutiskuva ja kuvituskuva täytyy erottaa uutisessa selkeästi. Nykyisin kuvituskuvien tapauksissa onneksi mainitaan, että kyseessä on kuvituskuva. Kuvatekstissä saattaa myös lukea, että kuva ei liity tapaukseen.

Medioiden kuvituskuvat saattavat olla joskus myös hilpeyttä herättäviä. Haastatteleman Sami Kero esimerkiksi kertoi, että joskus iltapäivälehdessä hukkumista käsittelevässä jutussa oli kuvituskuva järvestä, mutta kyseessä ei ollut sama järvi. Kuvatekstissä luki ”kuvan järvi ei liity tapaukseen”. Ihan kuin suomalainen ei tietäisi, miltä järvi näyttää.

Välillä näkee myös todella pahasti vanhentuneita kuvituskuvia. Esimerkiksi muistan nähneeni joskus Finnairia käsittelevässä jutussa kuvituskuvan DC-10 -lentokoneesta, jota Finnairilla ei ole ollut yli kahteenkymmeneen vuoteen.

5.1 Mitä opin tätä opinnäytetyötä tehdessäni

Ennen opinnäytetyön teon aloittamista minulla oli muutama harhakäsitys kuvitus- ja uutiskuvan eroista. Uusi asia minulle oli esimerkiksi se, että uutiskuva voi olla myös kuva henkilöstä, joka ei ole tunnistettavissa. Tällainen kuva saattaa tulla kyseeseen silloin, kun tehdään henkilöjuttu esimerkiksi masennukseen sairastuneesta henkilöstä. Jutun henkilö ei välttämättä halua kasvojaan julkisuuteen, joten hänestä voidaan ottaa kuva esimerkiksi siluettina tai takaapäin, jolloin kasvot eivät ole näkyvissä. Ajattelin ennen, että tällainen kuva kategorisoitaisiin kuvituskuvaksi, mutta asian todellinen laita paljastui minulle, kun haastattelin Helsingin Sanomien valokuvaaja Sami Kerosta. Kero antoi myös esimerkin: jos tapahtuisi pankkiryöstö ja lukijalla olisi varkaasta sumea kännykällä otettu kuva. Kyseessä olisi uutiskuva, vaikka sen informaatioarvo ei olisikaan kovin suuri.

Toinen asia, mikä hieman yllätti minua tätä opinnäytetyötä tehdessäni, oli mediatalojen tiukat kuvankäsittelymääräykset. Olen lähes aina työskennellyt yritysviestinnän parissa, jossa ei olla niin tarkkoja kuvankäsittelyn suhteen, enkä ole juuri ikinä kuvannut varta vasten uutismedioille. Tietysti uutiskuvan täytyy aina olla totta, jotta katsojien luottamusta mediaa kohtaan ei petetä.

5.2 Ajatuksia opinnäytetyöprosessista

Kymmenen harrastusvuoden aikana kuva-arkistoihini on kerääntynyt aika paljon kuvia. Kun kuulin, että koulutusohjelmassamme on mahdollista tehdä portfoliotyyppinen opinnäytetyö, minulle oli heti selvää, että valitsen tämän tavan. Halusin päästä käyttämään ottamiani valokuviani hyödyksi lopputyössäni.

Opinnäytetyön aloittaminen oli hieman hankalaa. Alkuperäinen valmistumisaikataulu ei pitänyt paikkaansa. Se johtui muun muassa koulukiireistä, kun sekä syksyn että kevään kurssit olivat työläämpiä mitä ajattelin. Lisäksi tein yrittäjänä kuvauskeikkoja jonkin verran, jotka työllistivät minua varsinkin keväällä. Kesällä olin pari kuukautta töissä Vantaan kaupungin viestinnässä, jonka aikana kuvatuista kuvista on osa esillä tässäkin opinnäytetyössä. Työskentelyn aikana minulla ei ollut aikaa kirjoittaa tätä, mutta elokuun lopussa palasin opinnäytetyön pariin, kun työt loppuivat. Sen jälkeen työ on edistynytkin suhteellisen nopeasti. Teoriaosuuden kirjoittaminen oli opinnäytetyön työläin osuus. Myös lähteiden löytämisessä ja oikeaoppisessa merkitsemisessä oli välillä hankaluuksia.

Kuvien analysointi oli mukava ja melko nopea työvaihe. Hankalinta oli löytää tarpeeksi eri tyyppisiä kuvituskuvia. Pari viimeisintä kuvituskuvaa varsinkin oli hieman kiven alla, koska halusin mahdollisimman monipuolisia kuvia tähän opinnäytetyöhön. Moni kuvani sopisi sinänsä uutiskuvaksi, mutta monesta on kuvankäsittelyssä poistettu tai lisätty jotain, mikä tekee niistä kuvituskuvia. Loppujen lopuksi en keksinyt muuta, vaan valitsin melko samanlaisia kuvituskuvia. Halusin kuitenkin pitää kuvituskuvien määrän samana kuin uutiskuvienkin.

Kun olin päässyt kirjoittamisessa vauhtiin, sujuin opinnäytetyön tekeminen yllättävän vaivattomasti. Lähes joka asiassa vaikeinta on aina aloittaminen. Myös oma ymmärrykseni valokuvauksesta auttoi työtä huomattavasti. Samoin koska olen itseoppinut valokuvaaja, minulla on kirjahyllyssä jonkin verran valokuvauksen ja kuvankäsittelyn teoriaa käsitteleviä kirjoja. Näistä kirjoista oli paljon hyötyä, kun mietin lähteitä tähän työhön.

Loppujen lopuksi olen opinnäytetyöhön tyytyväinen. Oli hyödyllistä päästä analysoimaan sekä uusia että vanhoja kuvia ja huomata se, miten kehitystä on tapahtunut niin valokuvaus- kuin kuvankäsittelytaidoissakin.

6 Lähteet

Brian, H. The difference between photojournalism, documentary, editorial, and commercial photography. Luettavissa: <https://brianheys.com/2016/08/12/the-difference-between-photojournalism-documentary-editorial-and-commercial-photography/>. Luettu: 28.9.2018.

Digitalvike. Hoya Prond ND1000 PRO harmaasuodin. Luettavissa: <https://www.digitalvike.fi/product/104024/hoya-prond-nd1000-pro-harmaasuodin>. Luettu: 26.8.2019.

Hedgecoe, J. 2008. Valokuvaajan suuri käsikirja. Mäkelä. Karkkila.

Icon Photography School. What Is Photojournalism? Luettavissa: <https://photographyicon.com/photojournalism/>. Luettu: 28.9.2018.

Kamerakoulu. Objektiivit ja polttovälin merkitys valokuvauksessa. Luettavissa: <https://kamerakoulu.fi/valokuvauksen-perusteet-objektiivit>. Luettu: 21.5.2019.

Karhulahti, M. 2010. RAW työnkulku. WSOYpro Oy. Jyväskylä.

Kero, S. 23.8.2019. Valokuvaaja. Helsingin Sanomat. Haastattelu. Helsinki.

Kurimo, H. Aalto-yliopisto. Mielikuvista kuvaksi – Valokuvapohjainen kuvituskuva paikallislehdessä. Luettavissa: https://aaltodoc.aalto.fi/bitstream/handle/123456789/18075/master_Kurimo_Heli_2015.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Luettu: 28.9.2018.

Kuvakenno Graphics. Kuvakenno. Luettavissa: <http://www.kuvakenno.fi/digikuvaus/kuvakenno.html>. Luettu: 28.3.2019

Mäenpää, J. 2008. Muokkausta ja manipulaatiota. Tampereen Yliopistopaino Oy. Tampere.

Salo, M. 2000. Imageware : kuvajournalismi mediafuusiossa. Taideteollinen korkeakoulu. Helsinki

Seppo Kangaspunta/Internetix. Kuvajournalismista. Luettavissa: http://oppimateriaalit.internetix.fi/fi/avoimet/Oviestinta/tiedotusoppi/p2_media-analyysi/3_kuva-analyysi/3_kuvajournalismi. Luettu: 6.5.2019.

Suomen valokuvataiteen museo. Sanasto. Luettavissa: https://www.valokuvataiteenmuseum.fi/sites/default/files/inline-attachments/2017-04/pimio_sanasto_su_mv_02092015.pdf.
Luettu: 28.3.2019

Turun yliopisto. Valokuvamuokkauksen lyhyt historia. Luettavissa: <http://arjenteknologia.ttu.fi/tag/kuvamanipulaatio/>. Luettu: 28.9.2018.

YLE Mediakompassi. Uutiskuva. Luettavissa: http://vintti.yle.fi/yle.fi/mediakompassi/mediakompassi/7-luokkalaiset/mediataju/kuvien_tulkinta/uutiskuva.htm. Luettu: 18.12.

Yleisradio. Tosia vai muokattuja kuvia? Luettavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-5256120>. Luettu 23.8.2019.